

ЛЕТЊА ШКОЛА УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ БЕОГРАД 2016. 15-22 јул

ПРЕКО СВАКЕ ГРАНИЦЕ

Зграда у којој се данас налази Ректорат Универзитета уметности подигнута је у делу Београда названом Варош капија, у трећој деценији прошлог века, за административно-управне послове. Била је смештена између два историјска здања, оба, како се верује, израђена по нацртима Франца Јанкеа у првој половини деветнаестог века: Саборне цркве и царинарнице у Карађорђевој улици. Царинарница, *Ћумрукана*, нестала у бомбардовању за време Другог светског рата, вишеструко је значајна за српску културу: била је то прва грађевина пројектована према западним стилским схватањима, а под њеним сводовима одиграна је, 1841. године, прва позоришна представа у Србији.

Овај део београдског приобаља је тема и локација традиционалне међународне Летње уметничке школе Универзитета уметности која се, са радним насловом *Преко сваке границе*, одржава од **15. до 22. јула 2016. године**. За ово место определили смо се зато што је лука била копча обновљене српске државе са европским престоницама, зато што је ушће Саве у Дунав суштина Београда и слика његове отворености. Ректорат, чвориште четири уметничка факултета, јесте својеврсни видиковац који наставља и негује те традиције Београда.

Радионице Летње уметничке школе конципиране су око појма *границе*. Реке Сава и Дунав током миленијумске историје Београда чешће су биле гранична линија но што то нису биле: граница Римског царства и варварског простора, Византије, потом Деспотовине и Мађарске, Отоманског царства и Аустрије, Србије и Аустроугарске... Тек по завршетку Првог светског рата реке престају да буду граница, али у урбаном ткиву Београда, као и у менталитету могуће је и данас осетити далеки одсјај тог архетипа. Отуд се преиспитивање појма границе (у историји, урбаном простору, иновације у визуелним уметностима, биологији, математици...) наметнуло као подстицајни оквир за различите уметничке интервенције и промишљања.

Референтни простор обухвата савску падину која додирује Београдску тврђаву, градски *cardo* - данашњу Кнез Михаилову улицу и приобаље до линије моста у Бранковој улици. Број културно-историјских споменика је велики – од катедралног комплекса са Патријаршијом, преко историјског простора Косанчићевог венца са остацима страдале Народне библиотеке и римских налаза испод њених темеља, Конака Књегиње Љубице, кафане „?”, до комплекса пристаништа које је у прошлости било копча младе српске државе са Европом. На овом простору постоји густина видљивог и невидљивог историјског наслеђа са којом се мало локација у Европи и свету може мерити, што представља креативни изазов како за студенте из Београда, тако и за оне који први пут долазе у наш град.

УМЕТНИЧКЕ РАДИОНИЦЕ

ОДЈЕЦИ ЂУМРУКАНЕ

радионица композиције (у сарадњи са драмском радионицом)

Бранка Поповић, професор Факултета музичке уметности

Прича о Ђумрукани, знаку слободе, првом театру, а стога и симболу новог, храброг и прогресивног, полазиште је око кога ће се одвијати радионица композиције. Студенти композиције ће у сарадњи са учесницима драмске радионице стварати музику за пет микробалета који ће бити инспирисани мотивима из бајке *Амор и Психа* из Апулејевог дела *Златни магарац*, као и темама из римске митологије. Композиције ће бити писане за мали камерни састав, а литерарни мотиви биће истраживани и приказивани кроз синтезу покрета и звука. Студенти композиције биће усмерени на храбро истраживање нових музичких тенденција и извођачких техника понуђеног акустичног ансамбла, са циљем изградње и проналажења сопственог музичког израза. Полазници ће, поред тога, бити оријентисани на театарске елементе кроз сарадњу са учесницима драмске радионице. У интеракцији две различите уметничке дисциплине настаће самостална музичка дела која су истовремено део комплексне драмско-музичке форме.

Радионица је замишљена као динамичан и интерактиван процес под менторством професора. Фрагменти музичких дела ће током настајања бити коментарисани са композиционог и извођачког аспекта, како би се постигла компактна форма завршне композиције. Фокус ће бити и на истраживању звучних потенцијала инструмената и њихових различитих комбинација.

Полазници: 5 студената композиције

РЕ-КРЕИРАЊЕ НЕСТАЛОГ ПОЗОРИШТА

драмска радионица (у сарадњи радионицом композиције)

Марија Миленковић, професор Факултета драмских уметности

Радионица сценографијом и игром у екстеријеру рекреира простор некадашњег театра Ђумрукане и урбане атмосфере – вреве која увек постоји у лукама. Како позориште више не постоји у физичком облику, пројекат је замишљен као улични театар инспирисан бајком и митом. Сусретање и прожимање различитих култура и етничких група на тлу Београда оставило је трагове током његове миленијумске историје, стога се концепт радионице заснива на бајци и миту, формама које чувају *сећање колективне душе света*.

Радионица је замишљена као заједнички интердисциплинарни истраживачки рад студената глуме и композиције. Класичан предложак бајке или мита биће полазна основа за откривање вербалних и невербалних могућности интерпретације, са нагласком на продубљивању покрета и његовог значења, а неке од тема истраживања биће ритуал, животни циклус, метафора, алегорија, симболи, сенка и зло у бајци. Сцене ће бити инспирисане мотивима из бајке *Амор и Психа* из Апулејевог дела *Златни магарац* као и причама из римске и словенске митологије. У динамичном и

интерактивном процесу истраживаће се различити аспекти ових тема кроз синтезу покрета и звука.

Полазници ће проћи кроз сложени глумачки тренинг, који укључује импровизације на задату тему, ауторско време глумца, екстемпорацију, унутрашњи распоред и потенцијал глумачких средстава, као и комбиновање традиционалних и савремених техника покрета. Циљ радионице је разиграно и опуштено испитивање глумачке способности спонтаног реаговања на задати импулс и настојања да се што прецизније дефинишу интуитивни токови који се крећу од асоцијације до реализације глумачког одговора. Резултати ће бити преточени у позоришну представу праћену музиком која је проистекла из саме игре.

Полазници: 14 студената глуме

БРЕГ ЗА РАЗМИШЉАЊЕ – ОТКРИВАЊЕ СКРИВЕНЕ ПРОШЛОСТИ ГРАДА **радионица визуелних уметности**

Јелена Тодоровић и Светлана Волиц, професори Факултета ликовних уметности

Уметничко теоријска радионица заснива се на проучавању скривених и заборављених простора савске падине и београдског пристаништа. Основни циљ је разоткривање различитих слојева прошлости Београда који се преламају на простору бивше Ђумрукане, Велике џамије, никад отвореног тунела испод Доњег града и сл. Овај исечак града, познат као *Фићир бајир* или *Брег за размишљање*, вековима је обликован испресецаним токовима видљиве и невидљиве прошлости. Он је мање био место за медитацију, а више вртлог у који се сливао цео живот града током свих периода његове историје, место царинарнице и границе, долазака и одлазака. За многе, он је био дефиниција града, његови обриси су дочекивали и испраћали сваког путника и остајали дубоко утиснути и његовом сећању. Суштински, био је то простор трговине, место сталне смене и размене, али не само пукe робе, већ идеја, културе, утицаја, језика, идентитета... Савска падина у свом језгру скрива многе подземне просторије, лагуме које су некад служили као лучка складишта. Постоје реални подруми унутар падине, али и складишта записа о *брегу* у којима се чува историја, сећање и ишчезло наслеђе града. Промишљањем, сазнањем и осећањем, пажљиви истраживач може осветлити скривене просторе и похранити их у сопствене лагуме, као капитал или капислу, окидач који ће пробудити имагинацију.

Управо зато, одабран је овај део града за сцену, али и главног актера радионице. Он ће бити полазиште студентима за лична уметничка истраживања која треба, не само да рефлектују виђено и доживљено, већ постану један мали део историје тог места. Места која истовремено припадају прошлости и садашњости, реалном и имагинарном, својеврсни су позив на интеракцију духа простора и унутрашње имагинације уметника. Тај дијалог између унутрашњих и спољашњих предела може резултирати занимљивим остварењима у медију слике, видеа, просторне инсталације, фотографије, перформанса... Фазе радионице подразумевају предавања, истраживање места и креативне реакције у изабраним просторима града, теоријско-практичан рад у студију и презентацију насталих радова.

Полазници: 6-10 студената ликовних и примењених уметности

ГЕТО – ТАЈНИ ЖИВОТ ГРАДА 2016.

радионица документарног филма

Јанко Баљак, професор Факултета драмских уметности

Испод древних зидина Београдске тврђаве тече транзициони живот српске престонице који је у потпуној супротности са тишином окованим Калемегданом.

Радионица документарног филма ће инспирацију тражити у људским лицима, судбинама, али и контрастима које нам открива овај микро амбијент, где су векови београдске историје у судару са глобализацијом околине. Уз многа историјска здања, на простору Косанчићевог венца и савске падине живе људи на ивици егзистенције, у запуштеним кућама које стоје у сенци елитних новоградњи. Радионица документарног филма истраживаће те упоредне егзистенције и контрасте самог центра престонице.

Полазници: 6 студената свих уметничких профила (мала предност се даје страним студентима)

ДАЉЕ ДИМЕНЗИЈЕ И ПЕРСПЕКТИВЕ

Постављање Школе у оквире простора Варош капије и савског приобаља јесте својеврсни позив широј јавности да покрене кампању за ревитализацију овог дела града чија би круна била обнова знаменитог здања Ђумрукане, на месту где су сада бараке, ауто-сервиси и неформалне депоније. Заједно са градским структурама, институцијама културе, службом заштите и урбанизма јавност би путем медијске кампање била упозната са вредностима овог места – првог које угледају туристи који долазе у Београд речним крузерима. Обновљено здање било би предато култури нашег града као трајни простор за позориште, музеј, музички архив, галерију и сл, а уједно и меморијал рађања наше културне сцене.